

ТВОРЧЕСТВО И НАХОДЧИВОСТ. МЕТОДИ И ПОДХОДИ ЗА ГЕНЕРИРАНЕ НА НОВИ ИДЕИ

Лекция 4

Бизнес предприемачество
Лидия Гълъбова ©
Стопански факултет

ТВОРЧЕСТВО И НАХОДЧИВОСТ

*„Въображението е по-важно от
знанието. Знанието е ограничено.
Въображението побира света.“*

Алберт Айнщайн

ОСНОВНИ МОМЕНТИ

- ⦿ Как се генерират идеи?
- ⦿ Кои са основните източници на предприемачески идеи?
- ⦿ Същност на методите за генериране на идеи.

ГЕНЕРИРАНЕ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСКИ ИДЕИ

- **Идея** - умението да се комбинират по нов начин вече съществуващи елементи.
- Умението за генериране на идеи се определя от способността на човек да вижда връзките между отделните елементи.
- *Могат ли подобни умения да бъдат развити?*

ГЕНЕРИРАНЕ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСКИ ИДЕИ

От информацията се зараждат идеите.

- Информацията трябва да е:
 - надеждна,
 - достоверна и
 - своевременна.
- **Събиране на информация**
 - Обща информация
 - Специфична информация - пряко свързана с въпроса, който ни интересува

ГЕНЕРИРАНЕ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСКИ ИДЕИ

- **Обработка на събраната информация** - премисляне и препрочитане
- **Разглеждане на проблема от различни гледни точки**
- **Откъсване от проблема**
- **Прозрение и/или записване на набор от налични идеи**
- **Споделяне на идеите и обсъждане**
- Повтаряне на цикъла

ГЕНЕРИРАНЕ НА ИДЕИ - НАЧИНИ НА МИСЛЕНЕ

● Стратегии

- Разглеждане на проблема от различни страни
- Търсене на нови гледни точки
- Онагледяване на идеите
- Продуктивност на нови идеи - дава възможност да се отсеят добрите от тези, които нямат потенциал
- **Комбинативност**
- **Търсене на различни връзки**
- Мислене за обратното
- Метафори - сходство между две различни области
- Приемане на провала

ГЕНЕРИРАНЕ НА ИДЕИ

● Елементи на процеса на генериране на идеи:

- **Диференциране** - подобряване качеството на творческото решаване на проблема;
- **Структура** - въздейства върху развитието и формирането на творчески идеи на индивидите; включва социални и групови структури;
- **Стратегическо намерение** - новите идеи трябва да съответстват на мисията и целите на организацията или индивида.

ИЗТОЧНИЦИ НА НОВИ ИДЕИ

- *Потенциалните и настоящи клиенти*
- *Съществуващите предприятия*
- *Каналите за дистрибуция*
- *Националните и международни програми*
- *Научноизследователската и развойна дейност (НИРД)*

ИЗТОЧНИЦИ НА НОВИ ИДЕИ

● Клиенти

- Неформално наблюдаване на потенциалните идеи и потребности.
- Формални методи за допитване до клиентите.

● Съществуващи предприятия

- Наблюдаване и оценяване на продуктите и услугите, предлагани на пазара от конкуренцията.
- Подобряване и предлагане на съществуващи продукти или услуги в по-желан в вариант.

ИЗТОЧНИЦИ НА НОВИ ИДЕИ

● Канали за дистрибуция и посредници:

- Запознати са с потребностите на пазара и могат да предложат подобрения.
- Могат да имат предложения за напълно нови продукти.
- Могат да помогнат в маркетинга на новоразработени продукти от предприемачите.

ИЗТОЧНИЦИ НА НОВИ ИДЕИ

● Научноизследователска и развойна дейност (НИРД)

- Систематична творческа работа, насочена към придобиване на ново знание и търсене на насоки за неговото практическо приложение.
- Експериментиране и внедряване на печеливши идеи, създадени извън предприятието.

ИЗТОЧНИЦИ НА НОВИ ИДЕИ

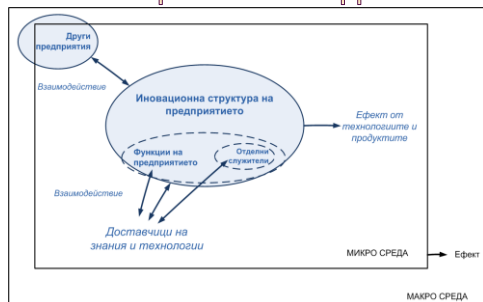
● Роля на науката и технологиите

- Науката може да се дефинира като систематично и формализирано познание.
- Има голяма разлика между наука и технологии.
- Технологиите често се разглеждат като приложението на науката (Лефевър, 1992)
- Технологиите са плод на целенасочени усилия и дейности на хората.
- **Технологиите са познание, което е приложено в продукти и производствени процеси.**

ИЗТОЧНИЦИ НА НОВИ ИДЕИ

- **Университетите** играят значителна роля за създаване, поддържане и развитие на технологичното предприемачество.
- Университетите са катализатори за създаването на нови предприятия и регионалното развитие (Markman et al., 2005).
- **Технологичните предприемачи** са основни играчи, както за създаване на нови знания, така и за тяхното ползване в границите на и извън университета.
- Страни с добре развита научно-изследователска система и капацитет за максимално използване на търговските възможности имат необходимите предпоставки за икономически и социален просперитет.

ИЗТОЧНИЦИ НА НОВИ ИДЕИ

Фиг. 4.1 Общо представяне на иновационния процес

ИЗТОЧНИЦИ НА НОВИ ИДЕИ

● Роля на науката и технологиите

- Технологии се основават на прилагането и “управлението” на науката чрез концепции, методи и подходи. Те на свой ред могат да бъдат използвани, за да направят живота на хората по ефективен и удобен.
- **Технологията е резултат от науката, който е предпоставка за индустриалното развитие.**
- Инженерите са хората, в основата на практическата реализация на достиженията на науката.

ТРАНСФЕР НА ТЕХНОЛОГИИ

- **Трансфер на технологии** - процесът, при който правата за откритието или интелектуалната собственост (резултат от научни изследвания) се предоставят на неправителствени организации и в крайна сметка се реализират на пазара (Friedman and Silberman, 2003, p. 18)
- **Комерсиализацията** на технологии, които са открити в университета е двигател на икономическия растеж.

РОЛЯ НА НАУКАТА И ТЕХНОЛОГИИТЕ

Фиг. 4.2. Популярно виждане за науката

СРАВНЕНИЕ МЕЖДУ НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА И РАЗВОЙНА ОРГАНИЗАЦИЯ

Научноизследователска

- Център на разходи
- Откритие: Защо?
- Трудна за прогнозиране
- Трудна за планиране
- Създава възможности
- Идентифицира проблемите и как да мислим за тях

Развойна

- Център на печалби
- Очаквания: Как?
- Удря целите
- Изпълнява плановете
- Минимизира риска
- Решава проблемите в рамките на ограниченията

НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ

- В резултат на научноизследователската дейност, осъществявана в университетите/предприятията, могат да възникнат два типа предприемачески предприятия:
 - стартиращи предприятия и
 - и спин-офф.

НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ

- **Стартиращо предприятие (start-up)** - предприятие, което не е създадено от член на персонала на даден университет/предприятие, но разработва технология, която е създадена в университета/предприятието.
- **Спин-офф** - предприятие, в създаването на което участва служител на университета/предприятието.

МЕТОДИ ЗА ГЕНЕРИРАНЕ НА ИДЕИ

● Фокус групи - събира се информация в структуриран вид

- Група от 8-14 човека, която провежда отворена, задълбочена дискусия, водена от модератор; обсъждат се виждания за нови продукти, начини на работа и генериране на печалби. Креативността и находчивостта на участниците се провокира от коментарите на останалите участници.
- Може да се използва за анализиране и тестване на нови идеи и концепции.

МЕТОДИ ЗА ГЕНЕРИРАНЕ НА ИДЕИ

● Мозъчна атака - метод за набиране на нови идеи и търсене на алтернативни решения

- Метод за генериране на нови идеи, който се основава да виждането, че креативността на хората може да бъде стимулирана чрез взаимодействието с други хора. Методът се използва за обсъждане на конкретни неща.
- Всички членове на групата са равни.

МЕТОДИ ЗА ГЕНЕРИРАНЕ НА ИДЕИ

● Мозъчна атака - правила!

- Не се допуска критика от страна, на който и да е от членовете на групата - без негативни коментари.
- Насърчава се изразяването на всякакви виждания - колкото по-обширни са идеите, толкова по-добре.
- Колкото повече идеи се генерират, толкова по-добре.
- Насърчава се правенето на комбинации и подобрения на идеите - идеите на други хора могат да се използват като основа за генериране на нови идеи.

МЕТОДИ ЗА ГЕНЕРИРАНЕ НА ИДЕИ

● **Анализ на проблемите** - метод за набиране на нови идеи и решения чрез наблягане на проблемите

- На клиентите се дава списък с продукти и потенциалните проблеми, свързани с тях.
- Вместо да се обсъждат идеи за нови продукти се обсъждат проблемите на съществуващите продукти.
- Методът се използва и за тестване на нови продукти.

КРЕАТИВНОСТ ПРИ РЕШАВАНЕ НА ПРОБЛЕМИТЕ

● **John Cleese on Creativity**

<https://www.youtube.com/watch?v=Pb5oIIPO62g>

(copy write [Video Arts](#))

● **Matt Ridley: When ideas have sex**

https://www.ted.com/talks/matt_ridley_when_i_deas_have_sex?language=bg

ГЕНЕРИРАНЕ НА ИДЕИ - НАЧИНИ НА МИСЛЕНЕ

- **Репродуктивно** - решението се търси на база минал опит.
- **Продуктивно** - търсят се различни (нестандартни) решения на проблема; проблемът се разглежда от различни страни.

ЛИТЕРАТУРА

- Hisrich, R. and Peters, M. (1989), Entrepreneurship, Irwin McGraw-Hill (Chapter 5)
- Evers, Cunningham and Hoholm, (2014). Technology Entrepreneurship. Palgrave Macmillan (Chapter 2)

БЛАГОДАРЯ ЗА
ВНИМАНИЕТО!

Лидия Гълъбова
каб.3606
тел. 02/ 965 39 15
E-mail: lgalabova@tu-sofia.bg